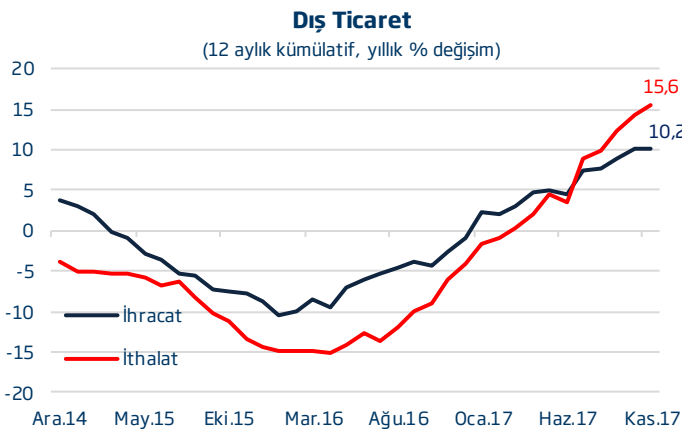

Dış ticaret açığında yükseliş...

Kasım ayında ihracat yıllık bazda %11,2 oranında artarak 14,2 milyar USD'ye yükselirken, ithalat hacmi %21,3 artışla 20,5 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir. Böylece dış ticaret açığı yıllık bazda %52,4 oranında genişleyerek 6,3 milyar USD olmuştur. Geçtiğimiz yılın Kasım ayında %75,5 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı bu dönem %69,2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Ocak-Kasım döneminde de bir önceki yılın aynı dönemine göre ihracat %10,4, ithalat %16,9 oranında artmıştır. Bu dönemde dış ticaret açığındaki artış %33,8 olurken geçen yıl %72 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı %68 düzeyine inmiştir.

Sektörler bazında ihracat performansı...

Kasım ayında en çok ihracat yapılan fasıl olan motorlu kara taşıtlarında ihracat yıllık bazda %18,9 oranında artmıştır. Kazanlar ve makineler ile demir çelik ihracatında son aylarda izlenen güçlü seyrin Kasım'da da devam ettiği görülmüştür. İlgili sektörlerin ihracatı yıllık bazda sırasıyla %23,4 ve %58,1 artmıştır. Yıllık ihracat artışının %64'ü söz konusu üç fasıldaki güçlü ihracat performansından sağlanmıştır. Elektrikli makine ve cihazlar ile demir veya çelikten eşya kalemlerinin de Kasım ayında ihracatı olumlu yönde etkilediği görülmektedir. Öte yandan, bu dönemde kıymetli taşlar ve metaller ihracatındaki hızlı düşüş dikkat çekmiştir.

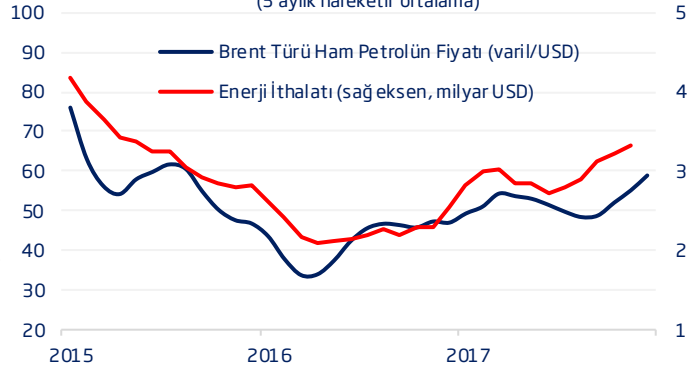
Enerji ve demir-çelik ithalatında güçlü seyrir...

Petrol fiyatlarının yılın ilk 11 ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre %40 oranında artmasının da etkisiyle enerji

ithalatı (mineral yakıtlar ve yağlar) dış ticaret dengesini Kasım ayında da olumsuz yönde etkilemeye devam etmiştir. Enerji ithalatı Kasım'da bir önceki yılın aynı ayına kıyasla %46 ile hızlı bir artış göstermiştir. Ayrıca, demir çelik ithalatı da Kasım'da yıllık bazda %51,6 oranında genişleyerek dikkat çekici bir artış sergilemiştir. Altın ithalatındaki güçlü seyrir de Kasım'da ivme kaybetmekle birlikte sürmüştür.

Enerji İthalatı ve Petrol Fiyatları

(3 aylık hareketli ortalama)

Türkiye'nin yatırım harcamalarına ilişkin öncü göstergelerden biri olan sermaye malı ithalatında yıllık artışın (%2,2) Kasım ayında da sürdürüldüğü görülmektedir. Söz konusu artış yılın üçüncü çeyreğine kıyasla bir miktar ivme kaybına işaret etse de sermaye malı ithalatının artmaya devam etmesi olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmektedir. Yılın ilk yarısında yıllık bazda %21 daralan sermaye malı ithalatı, makine-teçhizat yatırımlarının reel bazda yıllık %15,3 oranında yükseldiği üçüncü çeyrekte %4,6 oranında genişlemiştir.

Bu dönemde ara malı ithalatı da iç talepteki canlı seyrin etkisiyle %28,9 oranında artarak yıl genelindeki güçlü seyrini sürdürmüştür. Yıl genelinde TL'deki değer kaybının da etkisiyle zayıf bir seyrir izleyen tüketim malı ithalatı ise bu dönemde yıllık bazda %6,7 artış kaydetmiştir.

Beklentiler...

2017 yılında enerji fiyatlarındaki yükseliş, altın ticaretinin seyrir ve güçlü iç talep ithalatın hızlı artmasında etkili olmuştur. Avrupa'da iktisadi faaliyette yaşanan toparlanma ise ihracat performansımıza olumlu yansımıştır. Aralık ayında ihracat ve ithalat hacminin Kasım ayındakine benzer bir seyrir izlemesini ve yıl sonunda dış ticaret açığının 70 milyar USD'nin üzerine çıkmasını bekliyoruz.

Dış Ticaret Dengesi

(milyar USD)

	Kasım		Değişim (%)	Ocak-Kasım		Değişim (%)
	2016	2017		2016	2017	
İhracat	12,8	14,2	11,2	129,7	143,2	10,4
İthalat	16,9	20,5	21,3	180,2	210,7	16,9
Dış Ticaret Dengesi	-4,1	-6,3	52,4	-50,5	-67,5	33,8
Karşılama Oranı (%)	75,5	69,2	-	72,0	68,0	-

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

H. Erhan Gül - Müdür Yardımcısı
erhan.gul@isbank.com.tr

İlker Şahin - Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman
gamze.can@isbank.com.tr

Ayşim Kalkan - Uzman Yardımcısı
aysim.kalkan@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.